

Gustav Strniša:

Med pritlikavci

In spet se je Murček spomnil, da je daleč od doma. Kar glasno je zajokal.

Čížek se mu je vedno bolj čudil. Opazil je, da zamurček pretaka celo črne solze, ki blestijo kakor mračni biseri. Prišel ga je tolažiti in ga naposled povabil v svoj skromni šotorček ter mu prijazno dejal:

»Vidiš, dobre starše imaš, ki vedno mislijo na tebe in tudi sestroico imaš neke. Jaz pa sem sam, čisto sam! Očka in mamica sta mrtva. Imeli smo vojsko, strašno vojsko! Naš očka se je umaknil z družinico v tale kotichek. Srce ga je bolelo, ko je videl, da se tepo med seboj rodovi pritlikavcev, mesto da bi ostali še dalje složni! Zato je šel in tu smo srečno živeli.

Vendar je tudi sem prihrumela vojna vihra! Ko me nekega dne ni bilo doma, se je pripetila nesreča.

Obiskal sem svojo teto in se vrnil obdarovan z cvetlično pogačo. Veselo sem pritekel domov, kjer sem našel hišo odprto, a o starših ni bilo ne duha ne sluha. Zbolelo me je srce in jokalo sem se, bridko jokal! Vsa žalost mi ni mogla povrniti mojih dragih. Prepričan sem, da so jih sovražni pritlikavci umorili, ker se ni oče hotel vojskovati. Nikoli več jih ne bom videl, nikoli več ne!«

Pritlikavca sta v šotoru kmalu sladko zaspala. Oba sta bila trudna in potrebna miru.

Murček je mirno ležal na majhni postelji, ko se je Čížek že prebudil in jel natančneje ogledovati svojega malega tovariša. Deček je imel res tudi peroti, črne so bile, grde in kožnate kakor krila netopirja. Čim bolj ga je Čížek opazoval, tem bolj se mu je vsiljevala misel, da je tudi ta mali Murček zaklet, saj je bil drugače dober dečko, le njegova zunanost je bila nepriključiva, tako čudna in sumljiva.

Zjutraj, ko je ležala še megla na po-

ljani, se je Čížek že dvignil. Svojega tovariša ni hotel buditi. Tiho je skočil v svoje široke hlačke, poveznil rdečo kapico in se pognal na prosto. Hotel je preskrbeti za oba okusen zajtrk še preden bi se mali Murček prebudil.

Čížek je v polmraku kolovratil okoli. V majhen lonček je hotel nabrati jutranje rose, a preslabo je še videl. Spodtaknil se je na robu velikega piskra, ki je bil do vrha zakopan v zemljo. Sam ni vedel, kdaj je telebnil v pisker lisičje masti, ki je prejšnji večer še ni bilo tam. Ponoči jo je namreč prinesel velikan Brkač, ki je životaril nedaleč od tod v neki mračni votlini. Prejšnjo noč je bil ujel lisico, ji slekel kožo, a njeno mast pustil v loncu zakopano tik pritlikavčevega šotora, katerega ni niti opazil, ker je bil tako majhen.

»O, kaj bo pa zdaj? Kaj bo pa zdaj?« je tarnal deček in skušal zlesti iz lonca, pa ni mogel, saj so bile stene mastne in preveč gladke.

Tedaj je pribrenčal po zraku črn rogač. Ko je opazil fantička, ki se je trudil, da bi zlezal iz piskra, je občepel na robu in se sklonil k njemu, da bi ga pograbil s kleščami in ga dvignil. Lonec pa je bil premasten, da je tudi rogaču spodrsnilo in je z glavo naprej zdrknil v mast.

V bližini je cepil drva pritlikavec drvar. Ko je začul klice malega Čížka in nemirno škraibanje rogača, je prihitel pomagat. Pogledal je v pisker in poki-mal z glavo. V grmu je odžagal vejico, prinesel drobno lestvico in jo spustil v lonec. Dosegla je dno.

»Brž nama pomagaj!« je brenčal rogač.

»Hitrica ni dobra!« je oporekal drvar in pogumno je zajezdil rob lonca ter ukazal obema, naj zlezeta po lestvici kvišku. Pomolil je vejico dečku in ga potem čez rob potegnil k sebi, nato pa še rogača, ki se je potem ves dan

svetil na soncu kakor bi imel novo svečano obleko.

»O, kako sem se prestrašil!« je tar-nal Čížek. Mast je kar kapljala od nje-ga. Drvar se mu je smejal do solz. Po-tem pa je urno pograbil svojo žago in namazal s tisto mastjo zobe žage, da je rezala kakor nabrušena britev.

Čížek se ni mogel potolažiti, kar vzdihoval je in vzdihoval, da se je drvar že naveličal in ga je kar nahrulil:

»Zakaj se vendar samo cmeriš? Po-gumen bodi, pa ti bo lažje! Vztrajati moraš! Če se ti pripeti kaka nesreča, še ni treba vreči puške v koruzo!«

Izza gore se je prismejala zora in po-zlatila poteček, ki je žuboreč zavabil dečka, naj se umije v njegovi bistri vo-dici.

Čížek je že hitel k potoku, kjer je kar zazijal.

Vsak pritlikavec, star ali mlad, ima dolgo brado. Kako je zdaj zastrmel Či-žek, saj je njegova dolga črna brada postala čez noč bela kakor sneg. Sam ni mogel verjeti, saj vendar ni bil star. Potem se je spomnil, da ima lisičja mast na dlako čudno moč, da jo kar pobeli in zato je tudi Čížek nenadoma postal bel kakor sneg.

No, nič ni bil zato žalosten. Kaj še! Ponosno se je vzravnal, se potrkal na svoje neznatne prsi in se kar pohvalil:

»Zdaj bom šele pravi tič! Čez noč sem se postaral in zato ne smem biti več otročji in boječ! Pravi mož bom odslej! Nikoli več se ne bom cmeril! Res se ne bom!«

Ko je prišel mimo drvar, je tudi nje-mu zagotavljal, da se bo poboljšal.

Dobrodušni drvar se mu je smehljaj, a na obrazu se mu je bralo, da dečku prav nič ne verjame.

In potem sta šla skupaj na njivo. S svojima majhnima lopatama sta odko-pala debel krompir, ki sta ga komaj na-ložila na majhno samokolnico, katera je kar škripala pod težo gomolja.

Sredi njive sta zanetila ogenj in tja odpeljala krompir. Ko so drva pogorela, sta razbrskala žerjavico in položila na njo krompir. Zagrebala sta ga v žerja-vico in počakala, da se je spekel.

Ko je bila gomoljka pečena, sta jo z drvarjevo žago prežagala na več ko-sov, jih spet naložila na samokolnico in počasi odpeljala proti Čížkovemu šoto-ru, kjer sta se ustavila.

Murček se je pravkar prebudil. Za-duhal je krompir in se kar vzradostil:

»Dobro pečenko bomo jedli, krompir-ček, pečeni krompirček! To bo nekaj za moj želodeček!«

Pa se je Čížek spomnil, da je poza-bil na pijačo.

Že je šel po njo drvar. Kmalu sta imela na nizkem štoru pripravljene že-lodove kapice, polne čiste studenčnice.

Poklicala sta Murčka, ki je veselo pri-lezel na plan. Sedli so k jedi in se na-jedli pečenega krompirja ter si napi-vali z vodicco, želeči drug drugemu mno-go zdravja in sreče.

Po zajtrku je odšel drvar na delo.

Čížek in Murček sta se jela pomen-kovati, kaj naj bi storila. Naposled sta se domenila, da odideta skupaj po sve-tu. Oba sta hotela iskati Murčkovo se-strico Rožico ter si medsebojno povsod pomagati.

Preden sta odšla, sta naletela na travniku na vetrc, ki je brezskrbno ple-sal okoli.

Murček ga je brž povprašal:

»Povej mi vendar, kje si me nosil, da bom vedel, ko se enkrat spet napotim nazaj domov!«

Vetrček se je zagovarjal:

»Kako naj se spominjam tiste poti? Nimam možgan in nisem modrijan! Jaz samo rajam in norim ter sproti vse po-zabim!«

In že se je veselo zasukal in zaplesal okoli dečkov.

»Zdaj se menda še norčuješ?« se je jezil Murček. Dobro si pač vedel, da me ne boš mogel privedi nazaj k staršem, pa si me lahkomišelnost zavlekel takole daleč!«

»Bodi no pameten, bodi! Veseli se živ-ljenja kakor jaz, ki ne mislim ne nazaj in ne naprej! Hudoben nisem! Če bom kje naletel na tvoj dom, ti bom pa po-vedal, če spet ne bom kar takoj poza-bil!«

In že je odpihljaj.

Pritlikavca sta se pripravila na pot. Nekaj časa sta premišljevala, kako bi bilo bolj potovati. Potem je predlagal Murček svojemu tovarišu:

»Jaz bom plaval v zraku. Okoli roke si ovijem konec nitke, a drugega boš ti držal in hodil po tleh. V višavi bom vse bolje opazoval in takoj spoznal, če kam zaideva. Tudi vsako nevarnost bom prej opazil ter te opozoril na njo.«

Dalje prihodnjič.

Vinko Bitenc:

Kako je sveti Marko krompir blagoslovil

Poljska legenda

Sveta Neža se je ozrla iz nebes na zemljo. Videla je, da je sneg že po večini skopnel, le tu pa tam, po dolinah in senčnih jasah je še ležal. Sveta Neža se je nasmehnila in njen pogled je splaval po zelenih ozimih na zemlji.

— Pomlad se bliža — je pomislila sveta Neža. — To veselo vest naj razglasi po zemlji škrljanček.

Škrljanček, nežni, drobnji ptiček, je prezimoval v nebesih, ker se je bal gladi in mraza na zemlji. Lepo mirno se je bil stisnil med široke gube Nežine obleke in tam mu je bilo toplo.

Sveta Neža je torej spustila škrljančka iz rokava in mu dejala:

»Zleti, ptiček, zleti in zapoj! Označuj ljudem prihod pomladi.«

Škrljančku je bilo to všeč. Kakor kamen je padel na zemljo in pritisnil svoje telesce na zmrznjene grude. Potem pa se je dvignil visoko pod nebo, krilil s svojimi peroti do samega solca in zapel kakor zvonček.

Ljudje so zaslišali škrljančkovo pesem.

»Pomlad je tu!« so veselo vzklikali. Začelo se je delo na polju. S plugi, branami in motikami so ljudje rili po zemlji.

Sveti Jožef je videl to podjetnost zemljanov.

»Oho,« je dejal, »kako so ljudje pridni pri delu. Grem jim pomagat.«

Svetniki so se čudili:

»Kaj pa boste delali na polju?«

A on na to:

»Njive izorjem, brazde vzravnam in travo posejem.«

Sveti Marka se je tem besedam nasmehnil in je dejal:

»Tudi jaz pojdem na zemljo. Ljudem bom pomagal krompir saditi.«

Baš v tistem času je prišla na njivo ženska, ki je imela moža vso zimo bolnega, a njeni otroci so bili od gladi in mraza vsi blede, slabotni. Revna družina je bila to. Niso imeli ne krave, ne gozda, ne polja, samo majhno njivico, pa še ta ni bila nikoli gnojena. Samo plevel je rasel na nji.

Vse to je sveti Marko vedel. Podal se je torej naravnost k ženski in pozdravil: »Hvaljen bodi...« Nato je dodal:

»Ali imate kakšno motiko, ženica?«

Ta se je kar prestrašila nenadnega glasu neznanca in seveda še slutila ni, kdo je to.

»Na vekomaj...« je zašepetala. »Motiko imam, a kaj, ko krompirja ni pri hiši.«

»Nič zato,« je tolažil sveti Marko. »Tam na polju imam pol mernika krompirja, mogoče nekaj več. Pojdite po motiko.«

Ženska je urno odšla in prinesla motiko. Ko se je mimogrede ozrla na neznanega dobrotnika, se je nehote pokrižala.

»Žena, vi boste kopali,« je govoril sveti Marko, »ker ste bolj vajeni, kakor jaz. Krompir bom pa jaz pometa-val.«

In tako sta naredila. Ženska je kopala, sveti Marko pa je metal koščke krompirja v izkopane jamice. Kmalu sta končala z delom. Ženska je prijazno pogledala svetnika in hotela reči:

— Gospod, na krožnik prežganke vas lahko povabim, drugega nimam — ne zamerite. —

Toda komaj je izpregovorila prvo besedo, je neznanec izginil.

Krompir, ki ga je sadil sveti Marko, je silno bogato obrodil. Iz vsakega koščka se ga je pridelalo cel mernik. Pa ne samo to. Čudno moč in zdravje je imel ta krompir v sebi. Kdorkoli ga je jedel, je nenadno začutil nenavadno moč v svojih prsih.

In še nekaj:

Če kak pastirček-sirota dobi tak krompir, si ga speče in poje, bo znal pripovedovati take pravljice, kakršnih človeško uho še ni slišalo.

Ivan Albreht:

Breda

Gre Breda po beli stezi in zagleda v travi marjetico. Bele čipke ji krasi rumeno glavico.

»Viš, mama, viš, kako me gleda.«

»Kdo?«

»Tale«, pokaže Breda drobno cvetko in hkratu opazi, da so bele čipke za krajem rdeče nadahnjene.

»Poglej, kako je zardela«, se zasmije deklica, njej se nasmehne mamica, obema pa solnce z neba.

»Zakaj pa cvetka rdi?« se mala oklene materine roke.

»Si jo že preveč radovedno ogledovala,« meni mama.

»Čemu ni potlej zamižala?«

»Ker ne zna.«

»Ali naj jo naučim?«

»Ni treba, Breda. Kar pusti jo, naj gleda.«

»Pa se ji nič ne blišči, ko tako sije solnce?«

»Ne, Breda, cvetki se nič ne blišči. Bolj ko sije solnce, bolj je vesela.«

»Jaz tudi!« vzklikne Breda, ko sedeta z mamo na klop. Nato pogleda v solnce, a mora koj zamižati in ji še silijo solze v oči. Skoraj je je malo sram. Levi palček že kar sumljivo tava okrog ust, kakor da se hoče skriti vanje.

»Kaj ti je, Bredica?« opazi mati hčerkinu nevoljo.

»To solnce me je tako poščegetalo, zardi mala. «Nič več ga ne maram.«

Res se Breda kuja in bi rada zlezla mami na krilo.

»Kam pa hočeš?«

»Veš kaj, mamica, bodi rajši ti moje solnce«, se stisne deklica k njej in ji skrije glavo na prsi. Iz trave ji mežika marjetica, z neba jo zvedavo ogleduje solnce, a Breda zardeva.

»Zakaj rdiš, Bredica?«

»Ker me marjetica in solnce tako radovedno gledata.«

»Kar zamiži. Saj znaš.«

»O, jaz pa znam.«

Breda miži, veter ji lahno češe lase, a ptička z drevesa ji pesem-uspavanko žgoli:

»Ci, ci, Bredica spi-Ci, ci.«

Pst, tiho! Bredica spi.«

Manica:

Cigan je cigan

Cigan pride h kmetiču z vsakovrstno drobno robo ter ponuja v nakup to in ono.

»Morda se kaj zmeniva« reče kmet, »toda ogoljufati se ne dam!«

»Bog mi je priča«, se roti cigan, »rajši umrem, kakor da bi goljufal!«

Kmetič vzame iz ciganove zbirke lesen krožnik in vpraša:

»Koliko naj ti dam zanj?«

»Tri desetice, očka. Dobička itak nimam nič. Ampak krožnik je iz hrastovega lesa. Lahko drva cepite na njem!«

»Oj, ti lažnjivec! Krožnik je iz mehke lipovine. Če ga daš za dve desetici, je prav, če ne, lahko greš!«

Cigan gleda kisló a vendar spravi denar, kmet pa dalje iztika po njegovi robí ter pokaž ena kos usnja:

»Koliko hočeš za to?«

»Bog moj, dam za smešno ceno! Samo pet desetic mi dajte! Vedite pa, da je usnje iz prave jelenove kože!«

»Cigan, ti si goljuf! Meniš, da ne vem,

da je to čisto navadna ovčína (ovčja koža), Dam ti dve desetici in pol.«

Tudi ta denar spravi cigan z dolgim obrazom, nato pa ponudi kmetu lepo pisano pipo in pravi:

»Očka, dajte mi še enkrat dve desetici in pol, pa vam dam to pipo, ki je iz najboljšega porcelana in je vredna seveda mnogo več!«

»Nisem ravno potreben tega«, se posmeje kmetič a vendar začne otipavati pipo. »Če pa ravno hočeš, ti plačam zanj eno desetico, kajti pipa je iz malo boljše gline, ne pa iz porcelana.«

Cigan zarentači in vzame tudi to desetico, kmet se pa zakrohota:

»Ha, ha ha! Saj sem ti povedal, da se ne dam goljufati. Za tisto že moraš poiskati takega bolj neumnega. Ampak, kos kruha ti pa rad privoščim. Počakaj tu v veži!«

Kmet gre v shrambo, odreže kruh in se spotoma poda še v kuhinjo, pogledat, če bi se našlo skodelico mleka. Ko dobi tudi to, se vrne v vežo, toda — o cigančetu ni ne duha ne sluha. To bi na vse zadnje ne bilo nič hudega, toda kmetič zdajci opazi, da je s ciganom vred izginila tudi čisto nova konjska odeja, ki je bila vredna precej več, kot vse ono, kar je kupil od cigana.

Hudales Oskar:

Mrtva ptička

Solnce je sijalo z vedrega neba in vžigalo na trdo zmrznjenem snegu nebroj lesketajočih se draguljev. Dan je bil tih in miren, najmanjša sapica ni pihljala, tako da se je dim iz vaških hiš lahko dvigal navpično v zrak.

Po cesti za vasjo je stopal iz šole Jan-ko, sam samcat. Tovariši so se šli smučat. Niso prej utegnili iti domov. Jan-ko ni imel smučí. Kje naj bi jih tudi vzel? Stopal je počasi in prisluškoval ščebetanju siničk v bližnji živi meji. Veselil se solnca in lepega dne.

Oho! Kaj pa je tamle? Seveda, farovski maček oprezuje za njimi, ko da bi v resnici ne imel nič drugega jesti. Maček ni videl Janka. Tiho in prihuljeno se je plazil proti grmovju, v katerem so sedeše siničke.

»Ne boš, lump!« si je mislil Janko. »Ti bom kar pregnal skomine.«

Sklonil se je, pobral grudo zmrznjene- ga snega in jo zalučal proti mačku. Zgrešil je. Gruda je priletela v grmovje, preplašila je ptice in mačka, da se je vsa družina v hipu razbežala. Le ena si-

nička je padla na cesto, plašno zacvrčala, nekajkrat onemoglo zamahnila s krili in negibno obležala. Kaj je to? Jančka je nekaj stisnilo pri srcu. Ubil jo je. Hotel ji je pomagati, a jo je ubil. Kako bridko naključje! Najraje bi jokal. Skočil je k ptički in jo dvignil. Ubožica je bila mrtva, zares mrtva. Janko je nekaj časa strmel v drobno trupelce in ni vedel, kaj naj z njim počne.

»Aha, ti pa sinice ubijaš!«

Pred njim je stal Završnikov Blaž. Kako, da nič ni videl od kod je prišel. Ko da bi z neba padel.

»Saj je nisem nalašč«, je odvrnil Janko. »Farovškega mačka sem mislil, ki jih je zasledoval. Pa sem jo zadel, prav po nesreči sem jo zadel.«

Blaž se je nasmejäl.

»Lažeš! Bojiš se, da bi povedal v šoli. A zatožim te kljub temu. Zakaj mi pa zadnjič nisi pustil prepisati naloge.«

Sunkoma se je okrenil in odhitel proti vasi. Ni se menil za Jankove klce. Janko se je sklonil in zagrebel pernatnega mrtveca v mrzli sneg.

Ko so naslednji dan v šoli odmolili, je začutil, da učiteljičin pogled strogo išče po njegovem licu. Poklicala ga je.

»Včeraj si ubil nedolžno ptičko«, je rekla. »Ali si pozabil, kolikokrat sem vam zabičila, da tega ne smete delati?«

»Po nesreči sem jo,« je odvrnil in glas se mu je tresel. »Hotel sem le mačka, ki je oprezoval za njimi.«

»Poznam te izgovore,« ga je strogo zavrnila. »Povej, zakaj si to storil.«

Molčäl je. Čemu bi tudi odgovarjal, saj je videl, da učiteljica verjame Blažu in ne njemu.

»Le čakaj!« mu je zagrozila. »Ti že preženem trmo. Po pouku ostaneš tu.«

Janko je bil zaprt. Sam je sedel v pustem razredu pol morda celo uro in gledal v jasni, hladni dan. Zdelo se mu je, da mora biti tako, da je to kazen za neprevidnost. Zdrznil se je, ko je v razred stopila učiteljica.

»Ali si se premislil?« je vprašala. »Ali poveš, zakaj si ubil ptico? Povej!«

Janko je bil že povedal. Ni imelo smisla ponavljati resnice, ki ji ni verjela. Zato ni odgovoril.

Jezno je pograbila palico in ga nekajkrat mahnila z njo.

»Da si boš zapomnil!« je zakričala. »Poberi se!«

Janko je sklonil glavo in odšel. Jokal ni. Udarci ga niso skleleli. Prav sredi srca ga je skelelo nekaj drugega, nepoznanega. Janko ni šel tisto leto nikdar več z veseljem v šolo.

Ivan Albreht:

O divjem možu

Koroška

Divjega moža še niste videli? Jaz tudi ne, ker ga dandanes ni več. Poslušajte, kaj vedo o njem povedati ob Vrbskem jezeru!

Divji mož je nekoč spal v goščavi kraj jezera, a v okolici so bili kmetje po poljih in travnikih na delu. Na vsem lepem se začno na jezeru dvigati valovi in drevje se pripogiblje in vije kakor v silnem viharju. Ljudje se zboje nevihte in začno iskati zavetja. Nekaj se jih zateče v goščavo kraj jezera, kjer se poskrijejo v dve votlini, ki ju dotlej še niso nikoli opazili. Nenadoma se zamajejo tla pod njimi in močan sunek jih vrže v jezero, kjer siromaki večinoma potonejo.

Kaj se je neki zgodilo? I, kmetje so zlezli v nosnice divjega moža, kakopak, pa so mislili, da so v podzemskih votlinah. Ker so bili delavno oblečeni in v težkem obuvalu, je orjaka zaščemelo v nosu, ko so mu ljudje štorčljali po nosnicah, pa je kihnil in je bilo joj! Prej je tako smrčäl v spanju, da je razburkal jezero in razgibal drevje, zdaj je pa s kihanjem pometal v valove toliko ljudi, da se je še sam prestrašil nesreče. Bil je namreč kljub svoji orjaški moči dobričina, kakor večina velikanov, in so se mu ljudje koj zasmilili. Planil je v vodo, da bi jim priskočil na pomoč, a kaj, ko ni znal plavati! Neroden, kakor je bil, je čofotal po jezeru, da so valovi pljuskali čez bregove in pokopali vse ljudi v globine, nazadnje pa še orjaka samega.

To je bil zadnji divji mož na Koroškem. Pravijo, da v viharjih dneh še zdaj hrope pod vodo in dviga valove ter suče take vrtnice, da jim niti najboljši plavači niso kos. Kako je s tem, prav res ne vem. Kadarkoli sem hodil ob Vrbskem jezeru, je bilo vselej lepo vreme. Ako morda vas kdaj v neurju privede pot tam mimo, prisluhnite valovom. Nemara se res oglasi divji mož, vendar se ga nikar ne ustrašite, ampak ga kar lepo potolažite, češ, da ste že itak slišali pravljico o njem.

Stric Matic

razdeljuje nagrade

To pot ste morali dolgo čakati, a zato bo tudi vaš trud obilno plačan. Dobili smo toliko pisem, da nismo mogli vseh objaviti. Nagrade je stric Matic to pot naklonil šolam, ki so uporabile naš natečaj za šolsko nalogo in nam poslale iz posameznih razredov po trideset in štirideset dopisov. Nagrajene učenke in učenci bodo dale podarjene knjige v šolsko knjižnico, kjer bodo dostopne vsem otrokom dotične šole. Tu objavimo imena nagrajencev:

Učenke in učenci osnovne šole v Št. Rupertu pri Mokronogu, na Dolenjskem;

Učenke in učenci slovenskega razreda v Mozlju, srez Kočevje.

Učenke in učenci osnovne šole v Dolenji vasi p. Podbrezje, na Gorenjskem.

Učenke in učenci narodne šole na Runču p. Ivanjkovci.

Učenke in učenci višje narodne šole na Bledu.

Učenke in učenci višje narodne šole v Črnomlju.

Učenke in učenci narodne šole na Gori.

Stanka in Alojz Zapotnik, učenca osn. šole v Lokah šte. 304, p. Trbovlje I.

Danilo Masten, učenec V. razr. v Središču ob Dravi.

Lojzka Pajek, uč. I. razr. višje nar. šole v Slovenski Bistrici.

Vsak nagrajenec dobi lepo, z mnogimi slikami okrašeno knjigo iz »Mladinske knjižnice Jutra«.

Tiste šole in tisti Jutrovčki, ki so ostali to pot brez nagrade, naj ne izgubijo poguma. Pazljivo preberite naš današnji razpis novega natečaja in se hitro oglasite nanj. Prej ali slej pridete gotovo vsi na vrsto.

Uredništvo „Mladega Jutra“

Naš novi natečaj

Naš novi natečaj bo zelo zanimiv. Damo vam tri vprašanja, ki je treba odgovoriti nanje:

Katere mladinske knjige sem doslej bral (brala), in katera mi je bila najbolj všeč?

Kateri šolski predmet se mi zdi najbolj zanimiv?

Prost spis o Indijancih.

Zadnja točka je namenjena dečkom, ki imajo dovolj bujno domišljijo, da lahko sami sestavijo kratke spise o Indijancih. Vsak Jutrovček naj si izbere eno izmed zgoraj naštetih vprašanj in nanj kratko in jedrnato odgovori. Pišite s črnilom in razločno. Ne pozabite navesti svojega točnega naslova in razreda, ki ga obiskujete.

Deset najboljših spisov bomo nagradili z lepimi knjižnimi darili iz »Mladinske knjižnice Jutra«. Najboljši spis bomo pa nagradili z vezanim letnikom lanskega »Mladega Jutra«.

Zdaj pa hitro in veselo na delo!

Uredništvo „Mladega Jutra“

Listnica uredništva

Dragi Jutrovčki! Zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli objaviti spisov tehle Jutrovčkov: Keržan Roman, uč. IV. razr. na Vrtači v Ljubljani; Miklavčič Nuša, uč. I. razr. v Mariboru; Šterk Jože, Vidoni Rudolf, Skočir Bruno, učenci I. razr. viš. nar. šole v Črnomlju; Lavrič Ema, Vidič Marija, Ulčar Angela, Juvan Milka, Kotnik Viktor, Milink Gvido, Mohar Marija, Weiss Ana, učenke in učenci slovenskega razreda v Mozlju, srez Kočevje; Tavzes Radovan, uč. II. razr. drž. real. gimn. v Ljubljani; Levstek Anton, Peček Ivan, učenca nar. šole na Gori; Jeglič Anica, Aljančič Francka, Tonkli Stanko, Benedičič Franc, učenci in učenke os. šole v Podbrezju; Stamač Drago, uč. II. c razr. drž. real. gimn. v Ljubljani; Lutman Bojmir, dijak III. b razr. drž. real. gimn. v Ljubljani; Hribar Vili, dijak drž. real. gimn. v Ljubljani; Abramovič Marija, uč. IV. b razr. v Ševnici; Darko Radinja, uč. II. razr. v Črnomlju; Dolinar Miloš, uč. V. razr. v

Petrovčah pri Celju; Metelko Dragica, uč. II. razr. drž. real. gimn. v Ljubljani; Silva Janša, uč. III. b razr. mešč. šole, Hrušica p. Jesenice; Zora Četina, uč. II. a razr. mešč. šole v Celju; Boris Müller, učenec II. a razr. v Boh. Bistrici.

Uganke in križanke iz zadnjih številčk so pravilno rešili: Likar Miloš, uč. II. a razr. v Ljubljani; Megušar Roman, uč. III. razr. osn. šole v Šiški pri Ljubljani; Magušar Saša, uč. V. razr. v Ljubljani; Vladimir Trošt, uč. II. razr. v Ljubljani; Mlinar Leo, uč. III. a razr. v Šiški pri Ljubljani; Usnik Božo, uč. IV. razr. na Ledinu v Ljubljani; Maher Rajko, uč. I. a razr. drž. real. gimn. v Mariboru; Poljanšek Miloš, uč. II. razr. mešč. šole v Brežicah; Kramaršič Roman, uč. III. b razr. v Šiški pri Ljubljani; Križnar Vera, uč. IV. razr. Preddvor; Kocbek Dragica, uč. IV. razr. os. šole v Mariboru; Mlinar Leo, uč. III. a razr. v Šiški, Ljubljana, Topniška št. 8.

M. J. T.: Začetek zgodbe »Zelena papigica« je prav srčkan, vendar sta sredina in konec slaba. Za tisk še ni zrela.

Nekaj za spretne in bistre dečke

Kako si napravim odtise od tiskanih slik?

Pogosto vidimo v časnikih in časopisih slike, risbe in karikature, ki bi jih radi shranili, če bi nam ne bilo prenerodno imeti v hiši skladanico posameznih bistov in izrezkov. Zato vas danes naučimo, kako si lahko delate v primeren album odtise takih slik.

V ta namen zmešajte 5 cm³ terpentinskega olja in 5 cm³ tinkture iz mazilnega mila ter razredčite to zmes s 100 cm³ vode. Sliko, ki jo hočete odtisniti, izrežite in namočite s to raztopino. To lahko storite z mehkim čopičem ali pa tako, da položite izrezek na krožnik primerne velikosti in ulijete zadostno količino raztopine nanj. Čez nekaj minut, ko se vam zazdi, da je tiskarsko črnilo dovolj razmehčano, vzemite sliko iz tekočine in s pivnikom previdno odstranite odvečno mokroto.

Zdaj položite izrezek, s sliko navzdol, na določeno stran albuma in začnite z enakomernim, krepkim pritiskanjem prenašati sliko. V to vam bo najbolj služila gladka, obokana hrbtna stran žlice. Pazite, da se vam pri tem papir ne premakne, ker bi drugače dobili dvojno sliko. Zdaj pa zdaj previdno privzdignite vogal slike, da se prepričate, ali je odtis oster in razločen. Šele kadar ste z uspehom zadovoljni, lahko odstranite zgornji papir.

Odtis je seveda obrnjen, kar pa v večini primerov ne moti, če gre pa za prenos tiska samega ali v tisku reproducirano pisavo, morate dobljeno sliko še en-

krat prenesti, da bo končni odtis »na lice«.

Izrezki iz časnikov so v take namene najbolj pripravi. Časniški papir namreč razmeroma rad oddaja tiskarsko črnilo.

Manica:

Kolobocija

1. Koza postava ob plotu in igra na klavir.
2. Dimnikar stoji na strehi in lika perilo.
3. Slavček nam daje sladko mleko.
4. Najurnejša bedra so polževa.
5. Krt je izril globok rov v Savo.
6. Učitelj sedi v šoli in muli travo.
7. Perica se mudi v sobi in snaži dimnik.
8. Krava žvrgoli lepe melodije.
9. Najpočasnejši revček je slinjasti zajec.
10. Janezek se gre kopat. Sleče se in skoči v rodovitno zemljo.

Hej, Jutrovčki! Glavice in peresa v roke pa predstavite in popravite tako, da bo prav!«

Manica:

Računska naloga

Pastir je pasel na planinah ovce, 79 po številu. V mesecih pašnje je imel dvakrat nesrečo. Prvič je bilo, ko so mu volkovi raztrgali in požrli 3 ovce, drugič je pa nanese nesrečni slučaj, da je padlo v brezo kar 8 mladih ovčic. Koliko ovac je torej ta ubogi pastir v jeseni še pripeljal domov?

Rešitev križanke »Stoka«

Vodoravno: 2. prod, 5. smreka, 7. veriga, 8. gorjača, 9. vaza.

Navpično: 1. Boka, 2. priča, 3. rega, 4. da, 5. seja, 6. mraz, 7. vrv.

Tistim, ki so nam poslali križanke, zlogovnice in podobne uganke: Zabukovec Milena, uč. II. razr. nar. šole v Novi vasi na Blokah; Janko Kržič, dijak v Mariboru; Ruža Perič, dijakinja IV. a razr. real. gimn. v Mariboru. S podobnim gradivom smo tako založeni, da ne moremo za zdaj ničesar sprejeti in objaviti. Sprejmite lepe pozdrave od strica Matica, ki se zmerom razveseli bistrh glav.